

Skyddsombuden under pandemin

En undersökning av LO-distriktet i Västsverige

Mars 2022

Foto: Lars Forsstedt

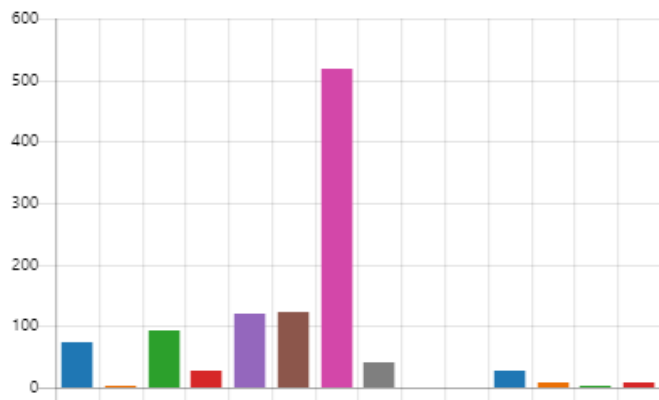
Enkätundersökning med skyddsombud i Västsverige

Under sommaren och hösten 2021 har 1045 skyddsombud i Västsverige svarat på en enkät från LO-distriktet. Enkätens frågor handlar om hur deras roll som skyddsombud har påverkats under coronapandemin.

Undersökningen

Vi kan jämföra en del uppgifter med LOs stora skyddsombudsrapport som kom 2016 där 7680 skyddsombud från hela landet deltog. I den enkäten kom 41 procent av svaren från skyddsombud inom Kommunal, i vår enkät var det 50 procent av svaren som kom från Kommunals skyddsombud.

Byggnadsarbetareförbundet	73
Elektrikerförbundet	2
Fastighetsanställdas förbund	92
GS Facket	26
Handelsanställdasförbund	120
IF Metall	124
Kommunalarbetareförbundet	517
Livsmedelsarbetareförbundet	42
Musikerförbundet	0
Målarna	1
Pappersindustriarbetareförbu...	26
Seko	7
Transportarbetareförbundet	4
Hotell och Restaurangfacket	9

Av de som svarat är det 81 procent som är skyddsombud (SO), 14 procent huvudskyddsombud (HSO) och 5 procent regionala skyddsombud (RSO).

Könsfördelningen är 57 procent kvinnor och 43 procent män, 5 svarande har angett ”annat” som kön.

Frågorna var uppdelade i två delar, en som var helt relaterad till coronapandemins påverkan och en som handlade om hur uppdraget har fungerat under perioden.

Uppdraget under Coronapandemin

Första frågan gällde om uppdraget påverkats under Coronapandemin.

● Ja	643
● Nej	392

38 procent svarade nej och 62 procent svarade ja.

● Alternativ 1 Stämmer inte alls	356
● Alternativ 2 Stämmer delvis	319
● Alternativ 3 Stämmer i stora d...	171
● Alternativ 4 Stämmer nästan f...	72
● Alternativ 5 Stämmer helt och ...	115

Frågan som besvarats ovan är om man har fått mer att göra under coronapandemin i uppdraget som skyddsombud. På det svarar 66 procent ja i olika utsträckning.

I frisvaren till frågan beskrivs hur arbetskamrater varit mer oroliga, hur restriktionerna påverkat möjligheten för regionala skyddsombud att komma in på arbetsplatser och hur arbetet med riskanalyser och smittskyddsåtgärder varit ansträngande. Men också att man själv blivit smittad, att sjukfrånvaron ökat, att chefer inte följt överenskomna åtgärder och att det har varit trögt att få arbetsgivare att vidta tillräckliga åtgärder.

Exempel på frisvar:

”Många som är oroliga att bli smittad, och sen att personer blir arga när andra inte håller avstånd, sen känner man att företaget enbart ser till att skydda tjänstemän fullt ut.”

”Mer ”Corona-ronder” och färre vanliga skyddsronder. Känns som att det ”vanliga” skyddsarbetet fick stå tillbaka pga Corona.”

”Indragen facklig tid pga manbortfall, stressigare”

” Har varit delaktig i kristeamet på jobbet. Drivit medlemmarnas orosfrågor och påverkat de besluten”

I nästa fråga ställs frågan om man har haft tillgång till skyddsutrustning om det har krävts. På detta har 90 procent svarat ja. 6 procent svarar nej och 4 procent svarar att det inte varit aktuellt.

I frisvaren till frågan beskrivs dock problem med att få all personal att använda skyddsutrustning samt att leveranssäkerhet och kvalitetsskillnader har förekommit.

Exempel på frisvar:

”Svårt att få tag i handskar under första året. Vissa avdelningar erbjöds skyddsmask medan andra inte fick. Samma företag men olika bedömningar i ledningen som ej är motiverat utefter arbetssituation utan bara på chefers tyckande.”

”Har funnits visir, plexiglas, munskydd, handsprit, avståndsmarkeringar, möjlighet till covid spruta på betald arbetstid mm”

”Vi har haft full tillgång till skyddsutrustning hela tiden eftersom jag ordnade det som SO.”

Stöd, hinder och trakasserier

Frågan på om skyddsombuden haft stöd från sin ledning hade ett mer spretigt svar.

● Alternativ 1 Stämmer inte alls	96
● Alternativ 2 Stämmer delvis	233
● Alternativ 3 Stämmer i stora d...	180
● Alternativ 4 Stämmer nästan f...	192
● Alternativ 5 stämmer helt och h...	341

Här är det nästan precis hälften som upplever att de har haft stöd från ledningen och hälften som inte gjort det. 9 procent svarar stämmer inte alls på frågan om de upplevt att de har haft stöd från ledningen medan 33 procent svarar att det stämmer helt och hållet.

19 procent upplever att de har fått påtryckningar från personer i ledande positioner.

I LOs rapport ”Trakasserier av skyddsombud” från 2016 svarade 56 procent av skyddsombuden att de upplevde att arbetsgivaren stödde dem i deras uppdrag. I vår enkät är det 61 procent av skyddsombuden som upplever stöd från sin arbetsgivare och 7 procent att arbetsgivaren motarbetar dem.

På frågan om du på något vis har hindrats i ditt uppdrag är det ändå 19 procent som svarar ja. Det är dock betydligt lägre andel än i LOs enkät 2016 då 32 procent svarade ja på samma fråga.

Hindren som beskrivs i frisvaren är ofta att arbetsgivare har underlåtit att informera om förändringar men handlar också om att tiden för det fackliga arbetet har nedvärderats.

Exempel på frisvar:

” Skyddstiden har vart svår ta ut.”

” Jag får vid flera tillfällen visa att jag har rätt av lagstöd annars lyssnar dom inte, inte fått vara med på möten som handlar om arbetsmiljön”

” Inte vara med från början av planering av skyddsåtgärder”

” Vi fick inte besöka de olika fabrikerna vi jobbar i pga Corona, trots att vi har medarbetare i alla.”

● Ja	65
● Nej	970

Frågan till grafen ovan är om du i ditt uppdrag blivit utsatt för trakasserier de senaste 12 månaderna. Det är 6 procent av skyddsombuden som svarar ja på den frågan. I LOs enkät 2016 svarade 12 procent ja på samma fråga.

På frågan om du i ditt uppdrag blivit utsatt för hot eller våld de senaste 12 månaderna svarade 3 procent ja i vår enkät. I enkäten 2016 var andelen 6 procent.

Sammanfattning

Vår enkätundersökning visar att skyddsombuden har dragit ett tungt lass under coronapandemin. Inte minst handlar det om att arbetsgivare ska genomföra tillräckliga smittskyddsåtgärder för de anställda. De flesta fick det till slut men 6 procent av skyddsombuden anger ändå att de saknat skyddsutrustning.

Det är fler skyddsombud som upplever att de har stöd från arbetsgivare än stöd från sin ledning vilket kan bero på olika typer av uppdrag.

En tendens i vår enkät jämfört med LOs stora rapport 2016 är att situationen idag verkar vara något bättre. Skillnaden är dock så liten att det inte går att dra några säkra slutsatser och problemen med att bli hindrat i utövandet av sitt uppdrag är fortfarande något som vart femte skyddsombud upplever. Att så många som sex procent inte upplever att man har fått skyddsutrustning trots pågående pandemi och all uppmärksamhet kring denna måste också ses som anmärkningsvärt.

Att skyddsombuden och inte minst skyddsombuden inom Kommunal har spelat en stor roll i arbetet med att hålla människor friska i pandemin, även på arbetsplatser där distansarbete inte varit möjligt, kan vi ändå säga med säkerhet. Skyddsombuden utför varje dag ett viktigt uppdrag för att minska arbetsgivarnas riskbenägenhet över de anställdas hälsa.

LO förbunden hade i slutet av 2020 cirka 52 300 skyddsombud i Sverige och det är ett minskande antal. Det är troligt att otrygga anställningsformer påverkar förutsättningarna att ta ett uppdrag som riskerar att uppröra den som kan avgöra om du har ett jobb överhuvudtaget.

(källa [Arbetet](#))

NÖD

STOPP

LO-distriktet i Västsverige